

Vindmøller - Det store folkebedraget

Er omtrent som følger: Vindkraft er grønn, fornybar og klimavennlig energi for fremtiden. Kullkraft er den største kilden til utslipp av CO₂, og ved å erstatte kullkraft med vindkraft, vil klimagassutslippene gå ned. Vindkraft skaper arbeidsplasser og verdier i lokalsamfunnet. Det haster derfor å bygge flere vindmøller.

Vindmøller har negativt miljøregnskap

Vindmøller har elendig effektivitet. Statistikker utarbeidet av NVE viser at gjennomsnittlig effektivitet i perioden 2011 – 2012 var ca. 31 %. Det tilsvarer ca. 3,7 måneder med full produksjon. I 2012 utgjorde vindkraft "svimlende" 1,1 % av samlet kraftproduksjon.

I følge pressemelding fra forrige regjering vil vindkraftanleggene på Fosen produsere strøm tilsvarende årsforbruket til 185.000 husstander. Siden vindkraft produserer strøm bare i noen måneder i året, kan man lure på hva disse 185.000 husstandene skal varme seg på resten av året.

Vindmøller er som kjent svært arealkrevende. Som statistikkene fra NVE viser er det ikke samsvar mellom den kraften som blir produsert og den naturen som blir brukt og, i en del tilfeller, rasert. Vindkraft har heller ingen som helst betydning for forsyningssikkerheten.

I Danmark er vindmøller i ferd med å bli et stort miljøproblem. 1 MW installert vindmølleeffekt medfører 10 tonn glassfiberavfall som ikke kan resirkuleres. Glassfiberavfallet fra vindmøllevingene må derfor graves ned eller brennes. På Fosen hvor det er gitt konsesjon til 1.300 MW, vil det i løpet av de 20 årene en vindmølle i gjennomsnitt varer bli ca. 13.000 tonn miljøfiendtlig glassfiberavfall. Dette tilsvarer ca. 60.000 stk 14 fots plastbåter.

Hver vindmølle har en generator som omdanner energien i vinden til strøm. Supermagnetene i generatoren i de fleste nye, store vindmøller bruker flere hundre kg neodym pr. installert MW. Neodym blir hovedsaklig foredlet i byen Baotou i indre Mongolia. Produksjonsprosessen medfører årlige utslipp av millioner av tonn med radioaktivt avfall som oversvømmer og forgifter jordbruksarealer og grunnvann. Baotou står forøvrig på Deng Feis kart over industrielle krefthandsbyer i Kina.

Bare på Fosen vil det sannsynligvis medgå flere hundre tusen kg neodym. Miljøkonsekvensene av neodym ble forøvrig tatt opp i Europaparlamentet allerede i 2011.

I tillegg kommer energien som går med til å produsere, transportere og montere møllene, og energien som forbrukes i anleggsperioden.

En dråpe i havet

Norge var nettoeksportør av kraft hver eneste måned i 2012, med samlet netto eksport på ca. 18 TWh. Det ble produsert i underkant av 150 TWh kraft, i all hovedsak vannkraft. Til sammenligning produserte vindkraft i 2012 ca. 1,6 TWh. Tyskland har vedtatt utfasing av kjernekraft, og når 80 millioner mennesker trenger strøm er det vel ingen som i sin villeste fantasi tror at norsk vindkraft kan bidra med noe betydningsfullt.

Selv om vi eksporterer all vannkraften, hjelper det lite når Europas kraftbehov er 3.500 TWh. Da har man imidlertid sendt all kraften ut av landet. Dersom man skulle finne på å dekke Norges kraftbehov med vindkraft, måtte man dekke store deler av landet med vindmøller.

Det ville høyst sannsynlig bli mye mer positiv effekt av energieffektivisering og oppgradering av eksisterende vannkraftanlegg.

I følge avtalen om grønne sertifikater som er inngått med Sverige, skal Norge bidra med 13,2 TWh innen 2020. I følge retningslinjer utarbeidet av NVE vil oppgradering av eksisterende vannkraftverk kunne inngå i ordningen for el – sertifikater. Regjeringspartiet Høyre har beregnet at opprustning og utvidelser av eksisterende vannkraftanlegg har et teoretisk potensiale på 15 TWh; mer enn hele fornybarmålet på 13,2 TWh.

Vindkraft erstatter ikke kullkraft

Tvert i mot så bidrar den ustabile vindkraften til økt forbruk av billig europeisk eller amerikansk kull som balansekraft. Tyskland er storutbygger av vindkraft. Likevel økte kullforbruket sammenlignet med 2011, og i Tyskland var etterspørselen etter kull i 2012 like stor som for 20 år siden. Kullkraft kommer altså i tillegg til vindkraft. Di mer vindkraft, di mer kullkraft.

I 2012 ble det eksportert gass fra Norge til Europa tilsvarende 10 ganger norsk vannkraftproduksjon. Gass har halvparten så store utslipp som kull. Det fremstår derfor som direkte latterlig å tro at norsk vindkraft skal bidra til å redde noe som helst enten det er nasjonalt eller internasjonalt.

Arbeidsplasser lokalt

Vindmøllene produseres i utlandet og monteres av de samme utlendingene, som forøvrig har garantiansvaret noen år. De enorme støttebeløpene som bevilges til vindkraftselskapene: Høg - Jæren fikk kr. 511 millioner for å sette opp 32 vindmøller; kr. 16 millioner pr. vindmølle, er i realiteten en storstilet subsidiering av utenlandske arbeidsplasser. Nå skjer subsidiseringen gjennom grønne sertifikater som kommer på strømrregningen. I stedet for at vindkraftutbyggerne har noen store sugerør i statskassen, har de nå fått et sugerør i din og min lommebok. I det daglige er vindmøllene fjærnstyrte, så heller ikke i driftsfasen er det arbeidsplasser av betydning for vertskommunene.

Rammebetingelser for vindkraftkommunene

Landsforeningen for norske vindkraftkommuner ble stiftet på Smøla i 1999, og har i løpet av 15 år i realiteten ikke oppnådd noen ting. På årskonferansen 14. mai 2013 kom det forslag om å sikre berørte lokalsamfunn andel av grunnrenten fra vindkraftproduksjon og kompensasjon for lokale miljøulemp. Dette materialiserte seg i et dokument 8 – forslag fra daværende opposisjon. Representanter for daværende regjering varslet en negativ holdning blant annet fordi vindkraft ikke er lønnsomt.

Samtidig ber vindkraftselskapene om bedre betingelser, for eksempel i form av økte avskrivninger. Dette vil sannsynligvis redusere eiendomsskatten ved den 10 – årige retakseringen, og gir altså enda dårligere uttelling for lokalsamfunnene.

Hvem betaler prisen for vindkraftsatsingen ?

Vindkraftsatsingen har allerede fått negative konsekvenser for velferden til hundretusener av innbyggere her i landet. 7 kraftselskaper på Vestlandet stiftet i 2005 selskapet Vestavind Kraft AS og i

2009 selskapet Vestavind Offshore AS. Kraftselskapene eies av 48 kommuner og Sogn og Fjordane Fylkeskommune, og betaler årlig ut utbytter som finansierer blant annet eldreomsorg i eierkommunene.

I perioden 2010, 2011 og 2012 har de 7 kraftselskapene nedskrevet aksjene i Vestavind – selskapene med i alt ca. kr. 220 millioner. Fra 2010 til 2012 er samlet utbytte fra 4 av kraftselskapene bortimot halvert, og 1 av eierkommunene innførte eiendomsskatt.

Det er ikke skattefradrag for nedskrivningene siden de er omfattet av fritaksmodellen. Det er derfor grunn til å lure på hvilken avkastning man har sett for seg av vindkraften når man kan ta en så stor risiko. Så kan man spørre hvorfor samfunnet skal ha tro på vindkraft når ikke kraftselskapene tror på det, vindkraftaksjene har jo begrenset verdi. 2 av eierne av Vestavind – selskapene har sågar gitt uttrykk for at de vil ut av vindkraft. I pressen ble det forøvrig gitt uttrykk for at det kun var aksjene i Vestavind Offshore som var nedskrevet.

Demokratiske utfordringer / Lokalisering av anlegg

Det blir gjerne hevdet at vindkraft er en fordel for kommunene som får eiendomsskatt. Nå er det slik at ikke alle kommuner har innført eiendomsskatt for verk og bruk. Det burde glede regjeringen at det finnes kommuner som har reservert seg mot denne skatten.

Enkelte vindkraftutbyggere tilbyr kommunen godtgjørelse tilsvarende hva eiendomsskatt ville gitt. SAE Vind, som forøvrig er en av utbyggerne på Fosen, har styrevedtak på at de ikke vil betale frivillig kompensasjon til kommunen. Dersom kommunen vil ha penger fra SAE Vind, må kommunen innføre eiendomsskatt. SAE Vind er vindkraftsatsingen til Statkraft og Agder Energi.

Dette er selvsagt uakseptabel oppførsel av et offentlig eid selskap. Vi har nå en regjering som ikke ønsker skatteøkning. Styrevedtaket til SAE Vind er derfor ikke i samsvar med regjeringens politikk. For det tredje så er det i strid med elementære demokratiske prinsipper at vindkraftutbyggeren bestemmer om næringslivet i vertskommunen skal betale eiendomsskatt. Det er også slik at skatt har et formål. I det store og hele så er formålet med de skattene som blir samlet inn her i landet å skaffe velferd til fellesskapet. Dersom eiendomsskatt blir innført som følge av vindkraft blir formålet det motsatte. Da blir formålet at vindkraftutbyggerne får bruksretten til betydelige deler av en kommune til en latterlig lav pris.

For lokalsamfunnet blir vindkraft en variant av Terra, man gir fra seg arvesølvet i form av store naturområder og sitter mer eller mindre tomhendt tilbake.

Vindkraftanleggene på Fosen vil oppta et areal tilsvarende halvparten av Nordmarka. Man kan tenke seg reaksjonene dersom SAE Vind teppebombet Nordmarka med vindmøller, ikke bidrar med en eneste lokal arbeidsplass, bygger monstermast tvers over byen for deretter å ringe ordføreren og meddele at hvis Oslo vil ha penger, får Oslo innføre eiendomsskatt. Da tenker jeg disse vindmøllene ikke er så grønne lenger.

Oppsummering

Vindkraft er en dyr, ineffektiv, forurensende og konfliktskapende energikilde som vi ikke trenger i Norge.